

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/444/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313201327
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2313201327.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a.s., IČO: 00 492 736, Olejkárska č. 1, Bratislava, zastúpený: JUDr. Vladimír Kán, advokát, so sídlom Námestie Martina Benku 9-C1, Bratislava, proti odporcovi: E. X., nar. XX.XX.XXXX, naposledy trvale bytom W. XXX, t.č. na neznámom mieste, v konaní zastúpený opatrovníčkou: G. E., zamestnankyňa Okresného súdu Galanta, o trovách konania, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta, zo dňa 02. októbra 2013, č. k. 10C/251/2013-39, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvostupňového konania vo výške 34,20 eur titulom trov právneho zastúpenia a vo výške 16,50 eur titulom iných trov, všetko do rúk jeho advokáta do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 50,70 eur a trovy konania vo výške 16,50 eur, ktorú sumu je povinný odporca zaplatiť jeho advokátovi do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil ust. § 760 Občianskeho zákonníka, § 11 ods. 1 písm. b), § 14 ods. 2 zák. č. 168/1996 Z.z., čl. 3 ods. 3, čl. 6 ods. 1, čl. 6 ods. 2, ods. 3 veta prvá Prepravného poriadku v mestskej hromadnej prepravy v Bratislave, čl. 5 tarify Prepravného poriadku v mestskej hromadnej doprave v Bratislave, § 142 ods. 1 O.s.p., keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že odporca preukázateľne porušil tarifné a prepravné podmienky, za ktorých použil dopravný prostriedok navrhovateľa a vznikla mu povinnosť, pretože cestoval bez platného cestovného lístka, zaplatiť hodnotu cestovného a prirážku cestovania bez platného tarifného vybavenia vo výške 50 eur. Toto odporca neučinil a preto návrh navrhovateľa bol podaný dôvodne a súd mu v plnom rozsahu vyhovel. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému navrhovateľovi priznal trovy konania vo výške zaplateného súdneho poplatku za návrh v sume 16,50 eur. Poukázal na rozhodnutie NS SR vo veci sp. zn. 4 M Cdo 21/2009 a dospel k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý navrhovateľovi (ktorý mal v konaní plný úspech) v konaní vznikol, bolo zaplatenie súdneho poplatku. Náhradu nákladov konania spojených so zastupovaním advokátom procesný súd navrhovateľovi nepriznal, pretože sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Procesný súd nijako nespochybňuje právo navrhovateľa na zastúpenie advokátom (ust. § 25 O.s.p.) a v priebehu konania ho rešpektoval. Procesný súd náklady zastúpenia navrhovateľa advokátom považuje za neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany, dátum jazdy bez platného cestovného lístka, číslo dokladu o

prepravnej kontrole, výška dlhu (súčet cestovného a sankcie) a začiatok omeškania. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti. Navrhovateľ a právny zástupca sú si vyššie uvedených okolností vedomí, pretože aj keď súd vo veci nariadi pojednávanie, títo sa ho nikdy nezúčastnia vychádzajúc z toho, že súd s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou rozhodne na základe predložených písomných podkladov v prospech žalobcu. Procesný súd ďalej uvádza, že k rovnakému záveru k akému došiel aplikáciou ust. § 142 ods.1 O.s.p., možno dospieť aj aplikáciou ust. § 150 ods.2 O.s.p., podľa ktorého ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. Neprimeranosťou podľa súdu nemožno rozumieť iba zjavný nepomer medzi výškou uplatnenej drobnej pohľadávky a výškou trov konania ale vôbec aj vznik trov konania, ktorých vznik vo vzťahu k jednoduchosti sporu je ako taký neprimeraný. Tak súd za neprimerané trovy konania vo veciach nárokov dopravných podnikov na zaplatenie cestovného a sankcie považuje akékoľvek trovy právneho zastúpenia v spore, v ktorom žalovaný nárok navrhovateľa relevantne nepopiera (napr. okolnosťami prepravnej kontroly a pod.) a teda navrhovateľom tvrdený skutkový stav je zjavne nesporný. V rámci argumentácie týkajúcej sa náhrady trov konania súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu ČR z 25. júla 2012, sp. zn. I.ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa a to konkrétne vo výroku o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a žiadal rozhodnutie súdu o trovách konania zmeniť tak, aby odporcovi bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi súdny poplatok vo výške 16,60 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 87,24 eur. Ako dôvod uviedol, že neprimeranosť trov konania v drobných sporoch je potrebné v jednotlivých prípadoch posudzovať individuálne. Pojem neprimeranosti zákon nedefinuje a rovnako ho nevygenerovala ani súdna a aplikačná prax. Ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p. nevymenúva explicitné prípady, v ktorých je možné trovy konania nepriznať alebo znížiť. Preto je potrebné obsah tohto ustanovenia vykladať v súlade s dôvodnou správou k zák. č. 384/2008 Z.z., ktorým sa s účinnosťou od 15.10.2008 zmenil a doplnil Občiansky súdny poriadok. V zmysle dôvodovej správy môže súd pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ktoré sú voči pohľadávkach v drobných veciach neprimerané. V týchto konaniach najmä trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Za niekoľkonásobne vyššiu sumu je potrebné v zmysle logického výkladu dôvodovej správy zák. č. 384/2008 Z.z. chápať minimálne dvojnásobne vyššiu sumu ako samotná istina. Rozsah zníženia trov je odporujúci dobrým mravom a preto navrhovateľ považuje za nespravodlivé neodôvodnené a neprimerané, aby odporkyňa neznášal trovy procesne plne úspešného navrhovateľa, ktorému vznikli vrátane trov právneho zastúpenia v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a došiel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa nie je v napadnutej časti vecne správny.

Predmetom konania v prejednávanej veci bola požiadavka žalobcu na uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť 50,70 eur ako úhradu cestovného s príslušným postihom, pretože sa pri preprave prostriedkami mestskej hromadnej dopravy žalobcu na výzvu revízora nevedel preukázať platným cestovným lístkom.

Podľa § 200ea ods. 1, 2 a 3 O. s. p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 500 eur, od toho okamihu ide o drobný spor, za drobné spory sa však nepovažujú veci vymenované v odseku 2 tohto ustanovenia (do ktorých rámca ale prejednávaná vec nespadá - pozn. odvolacieho súdu) a ak je predmetom konania iba príslušenstvo pohľadávky, ktorého hodnota neprevyšuje sumu podľa odseku 1, konanie sa považuje za drobný spor.

Z už vyššie uvedeného potom nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že výška v prejednávanej veci žalobcom požadovanej sumy kvalifikuje aj konanie v tejto konkrétnej veci za drobný spor. To pritom platí bez ohľadu na diskutabilnú presnosť majúcej sa použiť úpravy definujúcej drobné spory (§ 200ea O.s.p.) a jej tzv. prvoplánový výklad (možný názor, podľa ktorého by sa za drobné spory mali považovať len tie, u ktorých až v priebehu konania došlo k poklesu pôvodne vyššieho predmetu konania na úroveň sumy 500 eur či dokonca pod takúto hranicu). Proti takémuto výkladu totiž stojí logický i systematický výklad rozhodnej právnej úpravy i s použitím argumentácie a *minori ad maius* (od menšieho k väčšiemu), ktorých uplatnením treba samozrejme dospieť k tomu záveru, že ak sa za drobný spor má považovať ten, u ktorého v priebehu konania došlo k poklesu spornej sumy na 500 eur a menej, niet prakticky žiadneho priestoru pre názor, podľa ktorého by takýmto sporom nemal byť aj ten, v ktorom výška sporného peňažného plnenia sumu 500 eur nikdy nedosiahla alebo nanajvýš predstavovala práve túto sumu už od začiatku konania.

Napádaným rozsudkom (jeho nenapadnutým výrokom vo veci samej) bolo potom žalobe v prejednávanej veci v celom rozsahu vyhovieť a zásadne tak žalobcovi vzniklo právo na tzv. plnú náhradu trov v takomto konaní vzniknutých.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. totiž účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Zároveň je tu však aj ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p. použité súdom prvého stupňa ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

Práve ostatným citovaným ustanovením O.s.p. bola s účinnosťou od 15. októbra 2008 pre náhradu trov konania v drobných sporoch zakotvená výnimka zo zákonnej zásady plnej zodpovednosti účastníkov za výsledok konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Táto výnimka spočíva v možnosti nepriznania či zníženia náhrady trov konania prisudzovanej účastníkovi konania s plným či prevažným úspechom v spore a to za splnenia dvoch zákonom ustanovených podmienok pre takýto postup, z ktorých prvou je práve povaha sporu (teda okolnosť, že ide o drobný spor) a druhou, že trovy konania (rozumej trovy, ktorých náhrada sa požaduje) sú neprimerané voči pohľadávke. Bližšie podmienky pre nepriznanie alebo zníženie náhrady trov konania podľa tohto ustanovenia pritom zákon neupravuje, takže posúdenie splnenia podmienok pre postup podľa takejto úpravy je výlučne na úvahe súdu. Pre súd pritom nie je záväzná dôvodová správa k návrhu príslušného zákona (tu inak k vládnomu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, doručenému NR SR 29. mája 2008, parlamentná tlač č. 642), nakoľko tá môže slúžiť len ako jedno z východísk pre orientáciu pri ozrejmnení úmyslu zákonodarcu (a to ešte za stavu nedostatku podstatnej odchýlky prijatej úpravy od tej navrhovanej - podloženej na rozdiel od schváleného zákona i dôvodovou správou).

V prípade úpravy majúcej sa použiť v tejto veci inak šlo o stav použiteľnosti dôvodovej správy (k zmene návrhu v legislatívnom procese vo vzťahu k rozhodným ustanoveniam nedošlo), pričom z takejto dôvodovej správy (k úprave ust. § 150 O.s.p., čiže k čl. I bodu 71 návrhu zákona a súčasne k čl. I bodu 70 už schváleného zákona uverejneného pod č. 384/2008 Z. z.) vyplýva, že tu predkladateľ (vláda Slovenskej republiky) poukazuje na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým bolo ustanovené európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, kde sa navrhuje pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ktoré sú voči uplatnenej pohľadávke v drobných veciach neprimerané. V týchto konaniach podľa dôvodovej správy ide najmä o trovy konania, ktoré sú niekoľkonásobne vyššie ako samotná pohľadávka.

Zo znenia ust. § 150 ods. 2 O.s.p. i v svetle takejto dôvodovej správy je potom zrejmé, že rozhodujúcim pre použitie tejto úpravy je najskôr zistenie pomeru výšky požadovanej náhrady trov konania k výške uplatnenej pohľadávky (resp. v prípade žalovaného k výške pohľadávky, ktorej prisúdeniu sa žalovaný bráni) a následné vyhodnotenie, či tu ide o stav neprimeranosti takýchto súm.

V prejednávanej veci žalobca vo veci samej požadoval od žalovanej zaplatať sumu 50,70 eur, pričom trovy prvostupňového konania vzniknuté v súvislosti s uplatnením takejto pohľadávky vyčíslil spolu na sumu 103,74 eur - z čoho 16,50 eur predstavoval súdny poplatok za žalobu a 87,24 eur trovy právneho zastúpenia. Takto advokátom vyčíslené trovy konania v súčte potom dvojnásobne prevyšujú žalovanú pohľadávku.

Odvolací súd za takejto situácie má zhodne so súdom prvého stupňa za to, že aj v danom prípade bolo treba usudzovať na stav neprimeranosti trov konania žalobcu voči pohľadávke. Neprimeranosť videná cez prizmu hospodárnosti konania v jej elementárnej podobe pritom zásadne znamená už každý prípad, v ktorom požadovaná náhrada trov konania prevyšuje uplatnenú pohľadávku (neekonomičnosť vedenia sporu), odvolací súd však nevidí dôvod použitia ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p. aj v prípadoch približnej rovnosti súm pohľadávky a požadovanej náhrady trov či odchýliek medzi nimi len v tzv. pásme štatistickej chyby.

O taký prípad však v prejednávanej veci nešlo, nakoľko tu šlo práve o prípad niekoľkonásobného presahu náhrady nad pohľadávkou. Odvolací súd sa pritom nemohol stotožniť s mierou zníženia vykonanou súdom prvého stupňa v tejto konkrétnej veci, keď prvostupňový súd žalobcovi nepriznal žiadne trovy právneho zastúpenia. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo dôvodné znížiť do výšky uplatňovanej pohľadávky. Zohľadnil pritom okolnosti zmienené už súdom prvého stupňa, teda to, že v prípade žalobcu ide o hromadne uplatňované pohľadávky nízkej hodnoty, čím je skutočne daná i nízka právna zložitosť a časová náročnosť poskytnutých úkonov právnej služby (možnosť využitia na obdobné, resp. druhovo identické písomné podania adresované väčšiemu počtu osôb skôr vyhotovených predtlačí či vzorov podaní v elektronickej podobe).

S poukazom na už uvedené preto odvolací súd považoval priznanie náhrady len vo výške istiny za akceptovateľné a rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

V odvolacom konaní pri takomto jeho výsledku nezaznamenal plný úspech žiaden z účastníkov, preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.